

Adressaat: Konkurentsiamet

Koopia: Justiits- ja digiminister, Kultuuriministeerium, Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Euroopa Komisjoni esindus Eestis

23. oktoober 2026

Meta uued äritingimused - palve kiireks konkurentsioiguslikuks hindamiseks

Lugupeetud minister, poliitikakujundajad, järelevalve- ja regulaatorasutused

AS Äripäev ja tema omanik Bonnier grupp paluvad Konkurentsiametil kiiresti hinnata Meta uute äritingimuste (Meta Commercial Terms) ja nende kehtestamise asjaolude vastavust konkurentsioigusele ning teistel adressaatidel toetada küsimuse lahendamist oma pädevuse piires.

Meta on teatanud uutest äritingimustest, mis peaksid jõustuma 30. oktoobril 2026. Tingimuste ulatus, nende kehtestamise viis ja peatselt saabuv jõustumistähtaeg tekitavad tõsist muret meediaväljaandjate kontrolli pärast oma ajakirjandusliku sisu üle. Eelkõige vajab selgitamist, millised õigused saab Meta väljaandjate sisu kogumiseks ja kasutamiseks, sealhulgas tehisaruteenuste arendamisel ja osutamisel.

Palume hinnata tingimusi eelkõige turgu valitseva seisundi võimaliku kuritarvitamise seisukohast, sealhulgas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 102 alusel, kui selle kohaldamise eeldused on täidetud.

1. Tingimuste ulatus ja ebaselgus sisu kasutamisel

Muudetud tingimuste kohaselt annavad ärikasutajad Metale või tema nimel tegutsevatele isikutele loa kasutada automatiseeritud tarkvara muu hulgas ärikasutajate toodete või teenustega seotud domeenidele, veebilehtedele ja veebiaadressidele ligipääsemiseks ning nende indekseerimiseks, analüüsimiseks, kogumiseks ja läbiotsimiseks. Luba hõlmab ka veebisaitide, mis tehakse kättesaadavaks ettevõtte või teiste kasutajate Meta teenuste kasutamise kaudu, ning nendelt korrapäraselt uuenduste hankimist.

Kogutud materjali võib tingimuste kohaselt kasutada Meta reklaami- ja äritoodete pakkumiseks, arendamiseks, täiustamiseks ning nendega seotud uurimistööks.

Uute tingimuste algversioon sisaldas sõnaselget viidet sisu kasutamisele Meta toodete treenimiseks. See viide on eemaldatud ja kasutusala seotud reklaami- ja äritoodetega. Siiski ei selgu piisavalt üheselt, kas ja millises ulatuses hõlmavad arendamine, täiustamine ja uurimistöö tehisarumudelite treenimist, peenhäälestamist ja testimist, vastuste või kokkuvõtete genereerimist ning muid tehisaruga seotud kasutusviise.

Meediaväljaandja jaoks on ajakirjanduslik sisu tema põhitoode. Meta platvormil lehe haldamine, artiklile viitamine või tellimuse reklaamimine ei peaks andma Metale üldist õigust koguda ja kasutada väljaandja veebisaidi ajakirjanduslikku sisu ja arhiive. Selgelt tuleb eristada väljaandja pakkumiste turundamiseks kättesaadavaks tehtud materjali ning selle aluseks olevat ajakirjanduslikku sisu.

Meta on teatanud, et muudatused ei anna ettevõttele uusi õigusi ning veebisaitide omanikud saavad ka edaspidi määrata juurdepääsupiiranguid robots.txt-faili kaudu. Tingimuste tekstist ei nähtu aga samaväärset selget piirangut. Seetõttu tuleb selgitada, milliseid tehnilisi piiranguid Meta järgib, milliseid automatiseeritud tööriistu need puudutavad ning kuidas suhestuvad need tingimustes antava lepingulise loaga.

Samuti vajab selgitamist, kuidas piiratakse juba kogutud sisu edasist kasutamist ning kas piirangud hõlmavad ka sisust tuletatud esitusi ja mitmes tootes kasutatavaid tehisarumodeleid.

2. Tegelik valikuvõimaluse puudumine

Meile teadaolevalt ei ole ettevõttel eraldi võimalust kõnealusest klauslist keelduda ja jätkata samal ajal Meta äriteenuste kasutamist muus osas muutumatutel tingimustel.

Euroopa Komisjon on määranud Meta digiturgude määruse (DMA) alusel pääsuvalitsejaks muu hulgas Facebooki, Instagrami ja Meta Adsi puhul. Need teenused on ka meediaväljaandjatele olulised kanalid lugejate ja klientideni jõudmiseks ning ajakirjanduse turundamiseks.

Äripäeva jaoks on oluline säilitada võimalus oma lugejateni jõuda, säilitades samal ajal kontrolli oma ajakirjandusliku sisu kasutamise üle. Seetõttu palume uurida, kas ärikasutajatel on tingimustega nõustumisele tegelik ja praktikas teostatav alternatiiv ning milline tähtsus on sellel konkurentsioigusliku hinnangu andmisel.

Seejuures tuleb eraldi hinnata Meta seisundit asjaomastel turgudel: pääsuvalitseja staatus DMA alusel ei tähenda iseenesest konkurentsioiguse tähenduses tuvastatud turgu valitsevat seisundit.

3. Võimalik mõju konkurentsile ja ajakirjandusliku sisu turule

Palume uurida, kas Meta äriteenuste kasutamise sidumine loaga koguda ja kasutada sisu väljaandjate välistelt veebisaitidelt võib kujutada endast ebaõiglaste äritingimuste kehtestamist või sellise lisakohustuse pealesurumist, millel puudub piisav seos ärikasutaja soovitud teenusega.

Samuti palume hinnata tingimuste võimalikku mõju meediaväljaandjate konkurentsitingimustele ning tehisaruteenuste ja ajakirjandusliku sisu litsentsimise turgude arengule.

Äripäeva seisukoht on, et ajakirjandusliku sisu kasutamine tehisaruteenuste arendamiseks ja osutamiseks peab põhinema selgetel, vabatahtlikel kokkulepetel ning turutingimustel. Väljaandjal peab olema sisuline võimalus otsustada, kellele, millistel eesmärkidel ja millistel tingimustel ta oma sisu kasutamiseks loa annab.

4. Kiire sekkumise ja ajutiste meetmete vajadus

Kuna tingimused peaksid jõustuma juba 30. oktoobril 2026, palume küsimust hinnata viivitamata.

Kui tingimusi hakatakse kohaldama ning sisu kogutakse, kopeeritakse, indekseeritakse või lõimitakse Meta süsteemidesse, võib tagajärgedest täieliku ülevaate saamine ja varasema olukorra taastamine osutada keeruliseks. Eelkõige puudutab see väljaandjate kontrolli oma sisu üle ja võimalusi seda tulevikus litsentsida.

Seetõttu palume hinnata ka ajutiste meetmete rakendamise vajadust ja õiguslikke võimalusi, sealhulgas vaidlusaluse klausli kohaldamise ajutiseks peatamiseks kuni sisulise hinnangu andmiseni.

Eeltoodust lähtudes palub Äripäev:

1. Konkurentsiametil hinnata kiiresti Meta muudetud äritingimuste ja nende kehtestamise asjaolude vastavust konkurentsioigusele, sealhulgas ELTLi artiklile 102, kui selle kohaldamise eeldused on täidetud.
2. Uurida Meta seisundit asjaomastel turgudel ning ärikasutajate tegelikke võimalusi tingimustest keelduda.
3. Hinnata, kas tingimused kujutavad endast ebaõiglasi äritingimusi või ebaproportsionaalset seost Meta äriteenuste kasutamise ning väliste veebisaitide sisu kogumiseks ja kasutamiseks antava loa vahel.
4. Küsida Metalt selgitusi selle kohta, millised domeenid, veebilehed, sisuliigid ja automatiseeritud tööriistad on hõlmatud; milliseid tehnilisi juurdepääsupiiranguid järgitakse; kui kaua kogutud materjali säilitatakse ning millistel eesmärkidel seda kasutatakse, sealhulgas tehisaruga seotud eesmärkidel.
5. Hinnata ajutiste meetmete rakendamise vajadust ja võimalusi enne tingimuste jõustumist või vahetult nende jõustumisel.
6. Koordineerida vajaduse korral tegevust Euroopa konkurentsivõrgustikus ning edastada asjakohane teave Euroopa Komisjonile nii ELi konkurentsieeskirjade kui ka DMA alusel hindamiseks, arvestades komisjoni ainupädevust DMA täitmise järelevalves.
7. Teistel adressaatidel toetada oma pädevuse piires küsimuse kiiret käsitlemist Eestis ja Euroopa Liidu tasandil ning vajaduse korral pöörduda Euroopa Komisjoni poole.

Palume esimesel võimalusel, võimaluse korral enne 30. oktoobrit 2026, anda teada, milliseid samme on kavas astuda ja kuidas toimub edasine koostöö asjaomaste asutuste vahel.

Äripäev on valmis esitama lisateavet ning selgitama tingimuste võimalikku mõju oma tegevusele ja ajakirjandusliku sisu kasutamisele.

Lugupidamisega,

Meelis Mandel

peatoimetaja

AS Äripäev

meelis.mandel@aripaev.ee

+372 509 6467